

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

การส่งออกเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย นับจากอดีตจนถึงปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งประเทศไทยได้ใช้นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นภาคอุตสาหกรรมเป็นหลักโดยส่งเสริม การผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและการส่งเสริมการส่งออก

จากการที่ประเทศไทยได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาประเทศโดยเน้นอุตสาหกรรมเป็นหลักนี้ ส่งผลให้สาขาอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีการจัดตั้ง การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้น มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น ด้านภาษีอากร ให้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ แก่นักลงทุนอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นฐานการผลิตที่พร้อมด้วยปัจจัยการผลิตซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ได้กำหนดให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ จึงได้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูน โดยสร้างเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2528 ใช้เงินลงทุนทั้งสิ้นประมาณ 358 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมทั่วไป และเขตอุตสาหกรรมส่งออก สำหรับเขตอุตสาหกรรมส่งออกเป็นเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับประกอบอุตสาหกรรมและกิจการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอุตสาหกรรมเพื่อส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ปัจจุบันมีโรงงานที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำนวน 41 โรงงาน เป็นโรงงานที่ดำเนิน กิจการเกี่ยวกับการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 18 โรงงาน (รายละเอียดตามตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 รายชื่อผู้ประกอบการ ผลิตสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในเขตส่งเสริม
การส่งออกนิคมฯ อุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ลำดับที่	ชื่อบริษัท
1	บริษัท ช้าพเนอร์ อีเอ็มซี จำกัด ✓
2	บริษัท โตเกียว คอยล์ เอ็นจิเนียร์ (ประเทศไทย) จำกัด ✓
3	บริษัท ฟาร์โซนิค โซลิต สเตท (ประเทศไทย) จำกัด ✓
4	บริษัท เคเอสเอส อิเล็กทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด ✓
5	บริษัท โตเกียว ทรี (ประเทศไทย) จำกัด ✓
6	บริษัท โอกิ พรินซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ✓
7	บริษัท ทาคาโนะ (ประเทศไทย) จำกัด ✓
8	บริษัท ไทยเอ็น เจ อาร์ จำกัด ✓
9	บริษัท มูราตะ อิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ✓
10	บริษัท อินโนว็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ✓
11	บริษัท เค วี เทคโนโลยี จำกัด ✓
12	บริษัท เค อี ซี (ประเทศไทย) จำกัด ✓
13	บริษัท แทสุข พรินซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ✓
14	บริษัท ไทยโจเอส อิเล็กทรอนิกส์ปอเรชั่น จำกัด ✓
15	บริษัท ไทยอาซาฮี อิเล็กทรอนิกส์ดีไวซ์ จำกัด ✓
16	บริษัท ลำพูนซิงเคนกัน จำกัด ✓
17	บริษัท ฮานาไมโคร อิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน) ✓
18	บริษัท นามิกิ พรินซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ✓

การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนขึ้น ทำให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกไปสู่ภูมิภาค เป็นการสนับสนุน ให้มีการลงทุน เพิ่มแหล่งงานพร้อมทั้งเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมทั่วไปรวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้วัตถุดิบภายในประเทศ เนื่องจากชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เป็นผลิตภัณฑ์หลักที่มีปริมาณ และมูลค่าการส่งออกสูง และมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นในอนาคต (รายละเอียดตาม ตาราง 2) ทำให้มีผลสืบเนื่องต่อการจ้างแรงงานภายในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น มีการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อธุรกิจ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 มูลค่าการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์แยกตามชนิดสินค้ารายปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 - 2542

หน่วย : บาท

ปี	ประเภทสินค้า							
	ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	แผงวงจร ไฟฟ้าและอุปกรณ์	ผลิตภัณฑ์ไอเดคทริก	ไดโอด	ตัวเก็บประจุไฟฟ้า	รวม		
พ.ศ.								
2536	2,956,244,650	392,537,867	-	188,284,875	-	3,537,067,392		
2537	4,965,292,647	671,595,177	287,842,742	397,614,566	51,458,258	6,373,803,390		
2538	3,714,699,889	1,226,833,319	1,371,038,624	549,555,014	464,837,611	7,326,964,457		
2539	3,700,752,695	1,899,075,121	1,648,751,086	811,694,106	310,962,883	8,371,235,891		
2540	5,212,754,364	3,084,462,549	2,202,737,060	987,061,503	597,721,226	12,084,736,702		
2541	6,555,017,348	4,158,400,405	1,884,173,318	1,154,384,532	660,207,532	14,412,183,135		
2542	6,579,695,940	6,000,154,545	1,830,702,492	1,218,563,928	748,222,400	16,377,339,305		

ที่มา : สำนักงานศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จ.ลำพูน, 2542

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์กับการส่งออกสินค้าทั้งหมด จากเขตส่งเสริมการส่งออก
นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

หน่วย : บาท

ปี	มูลค่าการส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	มูลค่าการส่งออกรวมทุกชนิดสินค้า	สัดส่วนการส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ต่อการส่งออกทั้งหมด (ร้อยละ)
2536	3,537,067,392	7,278,967,155	48.59
2537	6,373,803,390	11,708,295,925	54.44
2538	7,326,964,457	14,737,203,420	49.72
2539	8,371,235,891	16,325,998,250	51.28
2540	12,084,736,702	21,661,218,583	55.79
2541	14,412,183,135	24,790,459,933	58.14
2542	16,377,339,305	24,440,141,503	66.85

ที่มา : สำนักงานศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จ.ลำพูน, 2542

จากตารางที่ 2 มูลค่าการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ แยกตามชนิดสินค้าโดยแบ่ง รายละเอียดของสินค้าเป็น

1. ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย ทรานซิสเตอร์ รีซีสเตอร์ ลีดเฟรม อุปกรณ์หลอดภาพ และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ เช่น กลอุปกรณ์กึ่งตัวนำต่าง ๆ
2. แผงวงจรไฟฟ้าและอุปกรณ์ ประกอบด้วย วงจรไฟฟ้ารวม แผ่วงจรพิมพ์ แผงวงจรสำเร็จรูป แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบแผงวงจรไฟฟ้า
3. ผลึกฟิเอโซอิเล็กทริก
4. ไดโอด
5. ตัวเก็บประจุไฟฟ้า

การศึกษาศักยภาพการส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เนื่องจากชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นสินค้าที่มีแนวโน้มส่งออกมากขึ้น จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าแนวโน้มการส่งออกชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เปรียบเทียบกับการส่งออกรวมทั้งสิ้นจากเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.59 ในปี พ.ศ. 2536 เป็นร้อยละ 66.85 ในปี พ.ศ. 2542 และจากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีมูลค่าการส่งออกเกินกว่าครึ่งของสินค้าทั้งหมดที่ผลิต และส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ แสดงให้เห็นว่าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกมากกว่าสินค้าชนิดอื่น โดยมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ต่อการส่งออกสินค้ารวมทุกชนิดที่มีการผลิตส่งออก ทำให้สนใจจะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้าง เป็นตัวส่งเสริมศักยภาพในการส่งออก ซึ่งเมื่อมีการส่งออกเพิ่มขึ้น ทำให้มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น เป็นการกระจายรายได้ภายในท้องถิ่นทั้งยังทำให้อุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องขยายตัวเพิ่มขึ้น ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันเราต้องพึ่งพาการส่งออกมากขึ้น ซึ่งจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศเพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของรายได้จากการส่งออก สามารถกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้ จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพในการส่งออกสินค้าให้ได้มากที่สุด เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออกกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ในโลก

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาภาวะและแนวโน้มในการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
3. ศึกษาด้านนโยบายภาษีศุลกากรและนโยบายของรัฐที่มีผลต่อการประกอบการอุตสาหกรรมประเภทนี้

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงสภาวะการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. เพื่อให้ทราบแนวโน้มของมูลค่าการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จากนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
3. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนด หรือส่งเสริมการส่งออกสินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จากเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือไปยังต่างประเทศ
4. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่จะมาลงทุนในธุรกิจนี้ในอนาคต

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาศักยภาพการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้แบ่งสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ออกเป็น 5 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย ทรานซิสเตอร์ รีซิสเตอร์ ทึดเฟรม อุปกรณ์หลอดภาพชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ กลุ่มที่ 2 แผงวงจรไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบด้วยวงจรไฟฟ้ารวม แผ่นวงจรพิมพ์ แผงวงจรสำเร็จรูป แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ และส่วนประกอบของแผงวงจรไฟฟ้า กลุ่มที่ 3 ผลึกพื่อโซอิลีกทริก กลุ่มที่ 4 ไดโอด และกลุ่มที่ 5 ตัวเก็บประจุไฟฟ้าชนิดต่าง แยกรายละเอียดในการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาด้านภาวะและแนวโน้มในการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์โดยศึกษาด้านแนวโน้มการส่งออก ซึ่งเป็นแนวโน้มการส่งออกที่พยากรณ์สำหรับระยะเวลาในอดีตที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกจริงในอดีต ตั้งแต่เดือนมกราคม 2536 ถึงเดือนธันวาคม 2542 และได้พยากรณ์แนวโน้มการส่งออกในอนาคตไปอีก 24 เดือนข้างหน้า รายละเอียดในภาคผนวก ก. โดยใช้การวิเคราะห์อนุกรมเวลาซึ่งตามปกติมีส่วนประกอบ 4 ส่วน แต่ข้อมูลที่ใช้ศึกษามีระยะเวลา

เพียง 7 ปี ดังนั้นส่วนประกอบของอนุกรมเวลาที่จะศึกษาจึงมีแค่ 2 ส่วน คือแนวโน้ม (trend) และความผันแปรตามฤดูกาล (seasonal) ของบริษัทผู้ผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ข้อมูล มูลค่าการส่งออกที่ทางบริษัทแสดงรายละเอียดในการส่งสินค้าออกในใบขนสินค้าขาออกที่ผ่านพิธีการศุลกากรต่อสำนักงานศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลทางสถิติเป็นรายเดือน โดยสำนักงานศุลกากรนิคมอุตสาหกรรมฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 - 2542

2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยแบ่งรายละเอียดเป็น

2.1 ปัจจัยภายในของผู้ประกอบการ มีปัจจัยที่จะศึกษาดังนี้ คือ

1. ด้านต้นทุน (ศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนค่าจ้างแรงงาน)
2. ความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาด (โดยวัดจากสินค้าราคาถูกคุณภาพได้มาตรฐานสากล)
3. ความสามารถในการหาลูกค้า หรือตลาดสินค้า

2.2 ปัจจัยภายนอกของผู้ประกอบการ มีปัจจัยที่จะศึกษาดังนี้ คือ

1. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
2. ภาวะเศรษฐกิจ
3. เงื่อนไขทางราชการ ที่สนับสนุนการส่งออก (โดยแบ่งเป็น
  - การลดขั้นตอนในการผ่านพิธีการส่งออกสินค้า
  - การอนุมัติให้ปฏิบัติพิธีการศุลกากรได้ ตลอด 24 ชั่วโมง ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ
  - นโยบายภาษีอากรมีผลต่อการลงทุนมากน้อยเพียงใด)

1.5 นิยามศัพท์

นิคมอุตสาหกรรม หมายความว่า เขตอุตสาหกรรมทั่วไปหรือเขตอุตสาหกรรมส่งออก

เขตอุตสาหกรรมทั่วไป หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม

เขตอุตสาหกรรมส่งออก หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมเพื่อส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

ผลิต หมายความว่ารวมถึง ทำ สร้าง ผสม ประกอบ หรือบรรจุด้วย
การส่งออก หมายถึง การส่งสินค้าที่ผลิตจากโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรม
ภาคเหนือ ไปยังต่างประเทศ

ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถในการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อไป
จำหน่ายยังต่างประเทศ

ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ หมายความว่า

1. ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยรายละเอียดสินค้า ดังนี้

- ทรานซิสเตอร์ (transistors)
- รีซิสเตอร์ (resistors)
- ลีดเฟรม (leadframe)
- อุปกรณ์หลอดภาพ (cathode-ray tubes) - crt
- ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น กลอุปกรณ์กึ่งตัวนำอื่น ๆ (other semiconductor devices)

2. แผงวงจรไฟฟ้าและอุปกรณ์ ประกอบด้วยรายละเอียดสินค้า ดังนี้

- วงจรไฟฟ้ารวม (integrated circuit) - ic
- แผ่นวงจรพิมพ์ (print circuit board) - pcb
- แผงวงจรสำเร็จรูป
- แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์
- ส่วนประกอบแผงวงจรไฟฟ้า

3. ผลึกพีเอโซอิเล็กทริก (piezo-electric crystals)

4. ไดโอด (diodes)

5. ตัวเก็บประจุไฟฟ้า (capacitors)